

N:o 67.

Ank. till Riksd. kansli den 3 maj 1892, kl. 3 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående
efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter sten-
arbetaren Erik Andersson.* (I. A.)

Enligt hvad af en till Riksdagen aflåten, till statsutskottet remitterad proposition (n:o 65) af den 8 april innevarande år inhemtas, hade stenarbetaren Erik Andersson afidit i Umeå den 12 september 1889 utan att efterlemna några vid bouppteckningstillfället den 14 januari 1890 kända arfvingar. Enär ej heller någon arfvinge med lagligen berättigadt anspråk inom den i 15 kap. 6 § ärfdabalken stadgade tid anmält sig, hade rådstufvurätten i Umeå, på yrkande af kammaradvokatfiskals-embetet, genom utslag den 24 augusti 1891, hvilket vunnit laga kraft, förklarat, att qvarlätenskapen efter Erik Andersson skulle såsom danaarf tillfalla Kongl. Maj:t och kronan, i anledning hvaraf stadskassören Gustaf Löf, i egenskap af god man för förvaltningen af ifrågavarande qvarlätenskap, förpligtats att, jemlikt en af Löf till rådstufvurätten ingifven redovisningsräkning öfver samma qvarlätenskap, till kammaradvokatfiskalsembetet utgifva ett belopp af 506 kronor 95 öre jemte derå uppburen ränta.

I en till Kongl. Maj:t den 1 sistlidne mars ingifven skrift hade hemmansegaren Johan Lindroth i Fällsta, såsom förmyndare för ogifta Kristina Eriksdotters i Mäläng omyndiga barn, sönerna Per Gustaf och

Karl Emanuel samt dottern Selma Gunilla, anhållit, att kronans rätt till danaarf efter Erik Andersson, hvilken vore fader till sökandens bemälda myndlingar, måtte efterskänkas till förmån för Kristina Eriksdotter och hennes omförmälda tre barn; till stöd för hvilken ansökning åberopats *dels* ett af Nils Pehrsson, Carl Carlsson och Johannes Eriks-son, alla i Målängs by i Sunne socken af Jemtlands län, den 7 september 1890 utfärdadt intyg af innehåll, att Erik Andersson på våren 1882 inflyttat till Måläng och dervid åtföljts af bemälda Kristina Eriksdotter, hvilken uppgifvits vara Erik Anderssons fästevinna, med hvilken han under äktenskapslöfte sammanafat ett flickebarn, benämndt Selma, som jemväl varit föräldrarne följaktigt vid inflyttningen i nämnda by; att Erik Andersson, som inköpt en torplägenhet i Måläng, derstädes vistats, utom vissa tider då han hade arbete å annan ort, från våren år 1882 till våren år 1888, vid hvilken sistnämnda tid han lemnat byn utan att sedermera hafva varit derstädes synlig; samt att under de sex år, då Erik Andersson haft sitt hemvist i Måläng, han och Kristina Eriksdotter lefvat och bott tillsammans såsom äkta folk och sammanafat två gossebarn, Per Gustaf och Karl Emanuel, hvilka jemte dottern Selma, ännu lefde och vårdades af modern; *dels ock* två särskilda af kyrkoherden i Sunne församling E. Arbman den 21 augusti 1891 och den 7 november samma år utfärdade intyg, af hvilka inhemtats, att Erik Andersson, hvilken efter hvad utrönas kunnat, senast varit skrifven i Nedra Ulleruds församling af Vermlands län, under många år sammanbott med Kristina Eriksdotter så väl före som efter den tid, den 27 november 1884, då denna senare blifvit i Sunne församling och Målängs by mantals- och kyrkskrifven; att Erik Andersson under slutet af år 1887 och början af år 1888 åtskilliga gånger besökt Arbman och dervid enträget begärt lysning till äktenskap med Kristina Eriksdotter, uppgifvande för Arbman likasom för sina grannar, det Kristina Eriksdotter vore hans trolofvade fästevinna, med hvilken han under äktenskapslöfte sammanafat tre barn, sönerna Per Gustaf och Karl Emanuel samt dottern Selma Gunilla; att, då till följd af bristande hinderlöshetsbevis för Erik Andersson lysning ej kunnat beviljas och af brev-
vexling mellan Arbman och pastorsemetet i Nedra Ullerud, sammanställd med Erik Anderssons egna uppgifter, synts framgå, att denne under en lång tid knappast varit någonstädes ordentligt kyrkskrifven, kungörelse angående Erik Anderssons afsigt att ingå äktenskap, enligt lagens föreskrift, blifvit på Erik Anderssons ifriga yrkande i Post- och Inrikes tidningar införd; att äktenskapsjäf emot Erik Andersson icke blifvit inom stadgad tid anfördt, men att denne, innan han kunnat om

sin sålunda utrönte äktenskapsledighet underrättas, begifvit sig bort i och för sökande af arbetsförtjenst utan att uppgifva sin vistelseort; att sedermera någon underrättelse om Erik Andersson icke afhörts, förrän från pastorsembetet i Umeå ingått meddelande till pastorsembetet i Sunne församling om Erik Anderssons den 12 september 1889 i Umeå timade död; samt att Kristina Eriksdotter, som fortfarande vore ogift, befunno sig med sina förenämnda tre barn, jemte ett äldre, stumt och mindre vetande, i allra djupaste armod.

I anledning af ansökningen hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vesterbottens län afgifvit utlåtande, deruti Kongl. Maj:ts befallningshafvande anført, att, enär det utaf de i ärendet företedda handlingar syntes vara högst sannolikt, att Erik Andersson vore fader till ifrågavarande tre barn, att han haft för afsigt att träda i äktenskap med deras moder Kristina Eriksdotter, och att detta skulle skett, derest icke svårigheter vid erhållande af lysning till äktenskapet mellankommit, samt styrkt vore, att bemälda barn och deras moder befunno sig i stor fattigdom, Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som för sin del funne det lämpligast, att, derest den gjorda ansökningen bifölles, hela beloppet tillfölle Kristina Eriksdotters ifrågavarande barn med Erik Andersson, ansåge det vara med billighet och den allmänna rättskänslans fordringar förenligt, att kronan till dem afstode sin rätt till den lilla tillgång, deras fader af sin arbetsförtjenst sammansparat.

Kammaradvokatfiskalsembetet, som jemväl blifvit öfver ansökningen hört, hade meddelat, att danaarfvet, efter afdrag å kronans kostnader å rättegången vid rådstufvurätten i Umeå äfvensom utanordnad aktoratsprovision, utgjorde 450 kronor, som i statskontoret innestode; och hade kammaradvokatfiskalsembetet på de af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i dess utlåtande anförda skäl tillstyrkt, att kronans rätt till ifrågakomna danaarf måtte efterskänkas till förman för Kristina Eriksdotters sist omförmälda tre barn.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit och då lämpligast syntes, att de danaarfsmedel, som varda af statsverket efterskänkta, ginge till fördelning på sätt skulle egt rum, derest äktenskap mellan Erik Andersson och Kristina Eriksdotter kommit till stånd, har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel måtte öfverlätas till ena hälften på Kristina Eriksdotter och till andra hälften på hennes ofvannämnda barn, sönerna Per Gustaf och Karl Emanuel samt dottern Selma Gunilla.

I en till utskottets ordförande ankommen skrifvelse af den 25 nästlidne april har statsrådet och chefen för finansdepartementet med-

delat, att till Kongl. Maj:t ingifvits en i afskrift vid samma skrifvelse fogad ansökning af J. A. Rådeberg i Östersund om utbekommande ur Erik Anderssons qvarlätenskap af likvid för en fordran på grund af en den 8 januari 1887 af Erik Andersson och Kristina Andersson utfärdad skuldförbindelse å 216 kronor 64 öre jemte sex procent ränta; och hade denna ansökning blifvit remitterad till utlåtande af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vesterbottens län.

Utan att ingå i något slags bedömande af det sålunda mot Erik Anderssons sterblus framställda fordringsanspråk, har utskottet, på grund af hvad i ärendet förekommit, ansett den rätt, kronan kan på grund af lagens föreskrift om danaarf ega till ifrågavarande medel, böra, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, efterkänkas.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen må medgifva, att den rätt kronan må ega till ifrågavarande medel, i den mån de äro danaarf, må öfverlätas till ena hälften på Kristina Eriksdotter och till andra hälften på hennes ofvannämnda barn, sönerna Per Gustaf och Karl Emanuel samt dottern Selma Gunilla.

Stockholm den 3 maj 1892.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.
